

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
att säkerställa studiero vid Funäsdalens skola i
Härjedalens kommun.

Innehåll

Inledning

Bakgrund och syfte

Bakgrundsuppgifter om Funäsdalens skola

Resultat

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av skolans arbete för att säkerställa studiero under hösten 2015 och våren 2016. Granskningen vid Funäsdalens skola i Härjedalens kommun ingår i detta projekt.

Funäsdalens skola besöktes den 8 till 11 december 2015. Ansvariga inspektörer har utredare Andreas Leo och utredare Inger Börjesson varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av skolans arbete för att säkerställa studiero genomförs i ytterligare 19 kommunala skolor och 10 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrund och syfte

Skolinspektionens egna erfarenheter och flertalet nationella undersökningar visar på problem med studiero i den svenska skolan¹. Enligt Skolenkäten 2014 (Skolinspektionen 2014b) upplever omkring varannan elev att andra elever stör ordningen i klassrummet och att de blir störda av hög ljudnivå under lektionerna. Vidare upplever var tredje elev att de inte har studiero på lektionerna. Många elever anser därtill att lärarna inte ser till att det råder studiero. Störst är problemen i grundskolans senare årskurser. Även lärarna upplever att en stor del av deras undervisningstid går åt till att hålla ordning i klassrummet (Lärar-

¹ Se exempelvis Skolinspektionen 2014a, Skolverket 2013a och SCB 2012.

nas riksförbund 2014). Lärarna upplever dock inte lika stora brister i studieron som eleverna. Bilden av bristande studiero och ordningsproblem bekräftas i internationella mätningar såsom PISA, TIMMS och TALIS.

Studiero handlar både om elevernas arbetsmiljö och om deras möjligheter att nå målen för utbildningen. Syftet med kvalitetsgranskningen är att granska om skolan har ett tillfredsställande arbete för att främja och upprätthålla studiero för eleverna i undervisningen. Granskningen ska besvara den övergripande frågan om eleverna får studiero i undervisningen. Särskild vikt läggs vid själva undervisningssituationen, men skolans arbete och rektors ansvar i stort berörs delvis också. I varje skola som besöks, undersöks om läraren genomför undervisningen på ett sätt som främjar och upprätthåller studiero och om rektor genom sin styrning tar ansvar för att skapa förutsättningar för och främja studiero i undervisningen.

Bakgrundsuppgifter om Funäsdalens skola

Funäsdalens skola är belägen i Härjedalens kommun och bedriver utbildning i förskoleklass och årskurserna 1 till 9. Skolan har totalt 200 elever varav 70 elever i årskurserna 7 till 9. Skolans leds av en rektor och en biträdande rektor. Rektorn tillträdde sin tjänst inför höstterminen 2015.

Skolinspektionen genomförde år 2014 tillsyn av Funäsdalens skola och huvudmannen förelades att vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom områdena särskilt stöd, trygghet och studiero, erbjudande av utbildning samt omfattning och resurstillgång. Tillsynen avslutades i oktober 2015.

Av Skolverkets statistik för år 2015 framgår att 87 procent av eleverna uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och att det genomsnittliga meritvärdet var 239 poäng. Jämfört med år 2013 och 2014 har det genomsnittliga meritvärdet förbättrats med drygt 20 poäng medan andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen försämrats något.

Av den elevenkät som Skolinspektionen inför granskningen genomfört med skolans samtliga elever i årskurserna 7 till 9 uppger 57 procent av eleverna att de har studiero och 59 procent uppger att de lär sig mycket på lektionerna. Av samma enkät framgår att 67 procent av eleverna tycker att andra elever stör undervisningen och 30 procent av eleverna uppger att eleverna inte följer ordningsreglerna.

Resultat

1. Får eleverna studiero i undervisningen?

1.1 Läraren genomför undervisningen på ett sätt som främjar och upprätthåller studiero.

Bedömningen utgår från lärarnas förmåga att skapa och upprätthålla en god lärandemiljö samtidigt som eleverna ges möjlighet att följa undervisningen och engagera sig i ett meningsfullt lärande. Undervisningens kvalitet i detta avseende bedöms med stöd av nedanstående bedömningspunkter och indikatorer.

1.1.1 Lärandemiljö

- Lärandemiljön är uppmuntrande och stödjande.
- Eleverna bemöts respektfullt.

I så gott som samtliga av de observerade lektionerna tilltalar lärarna eleverna med värme och empati, vilket syns genom att lärare välkomnar eleverna, bemöter eleverna på ett positivt sätt och försöker bjuda in till diskussion eller uppmuntra elever till att försöka svara på frågor. Dock finns det i de observerade lektionerna exempel på att alla lärare inte alltid bemöter eleverna på ett positivt och uppmuntrande sätt. Det kan ta sig uttryck i att läraren genom sitt sätt att tilltala en elev ger uttryck för att eleven inte kommer att klara av uppgiften för att eleven brukar bete sig på ett visst sätt. Lektionsobservationerna visar vidare att eleverna i så gott som samtliga observerade lektioner är aktiva och engagerade i de arbetsuppgifter som ska utföras. Vid enstaka lektion, eller i vissa moment av lektionerna, ägnar sig dock eleverna åt annat som exempelvis mobiltelefoner, iPad, prata om annat än lektionsinnehållet, eller genom att de för en stund lämnar klassrummet. Överlag är andelen elever som riktar sin uppmärksamhet mot annat än det tänkta innehållet liten, det handlar om ett fåtal elever och läraren uppmärksammar oftast dessa elever. I så gott som samtliga observerade lektioner fördelar läraren talutrymmet för eleverna med god spridning. Det finns dock exempel på lektioner där samma elever ofta får talutrymmet och där läraren låter vissa elever tala rakt ut utan att läraren styr upp detta. Det förekommer också att läraren inte uppmärksammar när vissa elever sig-

nalerar att de behöver hjälp. I ett par av de observerade lektionerna tilltalar eleverna varandra med ovårdat språk och det skiljer sig mellan lärarna hur detta bemöts. Några lärare markerar genom tillsägelse medan andra lärare inte reagerar på språkbruket.

Av de elevenkäter som genomförs i anslutning till de observerade lektionerna framgår att alla elever i årskurs 7 anser att lärarna bryr sig om hur det går för dem. I årskurs 9 är det ungefär tre fjärdedelar av eleverna som anser det. Samtliga elever i årskurs 7 svarar i enkäten att deras lärare behandlar dem med respekt medan i genomsnitt var femte elev i årskurs 9 inte anser det. Andelen elever som tycker så varierar dock mellan de tre observerade lektionerna.

Elever framför i intervjuer att lärarna ofta bemöter och behandlar dem på ett respektfullt sätt, men framför även att det kan vara olika beroende på vilken lärare det är. De ger exempel på lärare som har ett bra förhållningssätt men ger också exempel på att det inte alltid är så. Enligt eleverna finns det lärare som pekar ut elever och deras prestationer i klassrummet, lärare som förväntar sig att elever ska bete sig på ett visst sätt, lärare som utgår från att vissa elever stör och lärare som favoriserar vissa elever. Eleverna menar att sådant agerande bidrar till en sämre relation till läraren och en sämre studiero. Eleverna är medvetna om att det stundtals förekommer svordomar elever emellan och att jargongen kan vara hård. De menar dock att ingen tar illa vid sig. Eleverna tror dock att det finns elever som inte vågar fråga när de inte förstår. Detta utifrån en rädsla att andra elever ska kommentera vad de säger.

Av lärarintervjuer framgår att en god relation till eleverna är viktigt. Lärare uppger att det försöker anpassa undervisningen utifrån eleverna och gruppen. Lärarna menar att det beror på vilken innehåll lektionen ska behandla och vad de vill uppnå med det, det kan handla om att ha ett kamratligt förhållningssätt en ledigare ton i vissa situationer och en mer lärarstyrd undervisning i andra situationer. Lärarna menar att de känner eleverna och de flesta föräldrarna väl, något som enligt lärarna kan vara både på gott och ont. Enligt lärarna är det lättare att hantera en elevgrupp om skolan och föräldrarna har en samsyn kring exempelvis ordningsreglerna. Lärarna uppger att eleverna stundtals kan ha ett ovårdat språkbruk och att de försöker bemöta och tillrättavisa detta utifrån situation och utifrån erfarenhet av vad som brukar fungera för den enskilda eleven.

I den elevenkät som inför granskningen genomförts med samtliga elever i årskurserna 7 till 9 svarar 77 procent av eleverna att lärarna bryr sig om hur det går för dem och cirka 68 procent upplever att lärarna behandlar dem med respekt. Cirka 63 procent av eleverna anger att lärarna uppmuntrar dem.

1.1.2 Lärarens ledarskap och undervisningens struktur

- Läraren har ett tydligt ledarskap.
- Lektionen är välplanerad och välstrukturerad.
- Övergångar mellan olika aktiviteter genomförs utan att ordningen störs.
- Läraren ingriper vid störande inslag på ett sätt som främjar elevernas hörsamhet.

Samtliga observerade lektioner inleds med att läraren säger något om lektionens innehåll. I de flesta fall handlar det om att läraren beskriver vad som ska göras. I ett par lektioner skriver läraren detta på tavlan och vid en observerad lektion har läraren även skrivit upp mål och förmågor som ska utvecklas under lektionen. Merparten av de observerade lektionerna inleds dock inte med sådana kopplingar till läroplanen. Den vanligaste arbetsformen i de observerade lektionerna är att eleverna arbetar med uppgifter som läraren anger, detta efter att läraren förklarat vad som ska göras på lektionen. Lärarens ledning av undervisningen varierar i det att några lärare i större utsträckning än andra styr lektionens förlopp. Vid en av de observerade lektionerna tillåts några elever "ta över" ledarskapet genom att motsätta sig den redovisningsordning som läraren bestämt. En mer tydlig styrning syns när lärare bestämt hur eleverna ska ta sig an en uppgift och leder eleverna stegvis igenom uppgiftens delar och instruerar efter hand som eleverna blir färdiga med uppgiftens moment. I den lektionen återkopplar även läraren till den inledande målsättningen. Observationerna visar att på lektioner där lärarens styrning är mindre tydlig ställer eleverna fler frågor om vad de ska göra, de rör sig mer, pratar med sina klasskamrater och lämnar ibland klassrummet. I lektioner med tydligare styrning är sådana aktiviteter väldigt få. På de flesta observerade lektionerna är dock antalet störande inslag få och så gott som alla elever ser ut att kunna koncentrera sig och genomför uppgifterna som tilldelas dem. Ljudnivån och oron ökar vid några lektioner i samband med byte av arbetsuppgift som medför att elever behöver hämta något i sitt skåp, när tekniken strular och eleverna inte kan logga in på anvisade webbsidor och när elever blir klara med en uppgift och inte vet vad de ska göra. På de observerade

lektionerna varierar det avseende hur och när lärare reagerar på störande inslag och lärare hänvisar sällan till de regler som skolan har. Vanligast är att lärare högt nämner elevens namn eller hyssjar i ordningsskapande syfte. Effekten av sådana tillrättavisningar blir kortvarig. En annan strategi som lärarna använder sig av är att gå fram till eleven och med låg röst prata med och tillrättavisa eleven. Vid en av de observerade lektionerna för läraren ett längre resonemang med klassen om hur det ska bli bättre arbetsro i gruppen. Eleverna ges möjlighet att komma med synpunkter och förslag som också provas under lektionen.

I den elevenkät som genomförts i samband med de observerade lektionerna uppger samtliga elever i årskurs 7 att de förstår vad de ska göra på lektionen och nästan alla elever tycker att läraren ser till att det är studiero under lektionen. Enkätsvaren för årskurs 9 varierar beroende på vilken lektion som avses. Som mest uppger en av fyra elever i årskurs 9 att de inte förstår vad de ska göra och varannan elev anser att läraren inte ser till att det är studiero. I fritextsvar anger flera elever att de skulle vilja att läraren är mer tydlig.

I intervjuer med elever framför de att de i några ämnen får ta del av ämnets mål och kunskapskrav. I andra ämnen nämns dock detta aldrig utan läraren berättar endast vad eleverna ska göra för uppgifter på lektionerna. Elever uppger att de, i de flesta ämnen, kan ta del av informationen på skolans e-yta eller använda de matriser som finns. Eleverna tycker att studieron varierar mellan ämne och lärare. Det finns enligt eleverna de lärare som har en *"lugnare attityd"* och på så sätt skapar studiero. Om läraren är tydlig med vad som ska göras då ökar också studieron. När lärare, enligt eleverna, är stressade, kommer för sent till lektionen, inte varierar undervisningen, inte tar tills sig av elevernas åsikter, inte utgår från att eleverna kan och vill, eller har en bestämd uppfattning om eleverna blir studieron sämre. Några elever upplever att studieron kan försämrast snabbt i klassen framför allt om många är trötta eller när läraren använder fel metoder för att försöka skapa lugn och ordning i klassen. Elever uppger vidare att det skiljer mellan lärare hur hårt de håller på ordningsreglerna, exempelvis är vissa lärare mer noggranna i att markera mot dåligt språkbruk medan andra lärare inte verkar bry sig. Samma gäller sen ankomst där eleverna tycker att vissa lärare är noga med att notera elever som kommer för sent och andra inte. Det kan även bero på vilken elev som är sen menar eleverna.

I intervju med lärare framkommer att lärarna på eget initiativ påbörjat ett utvecklingsarbete kring lektionsstrukturer. Alla lärare har dock inte möjlighet att delta i detta utvecklingsarbete. Lärare uppger att det är viktigt att komma i tid till lektionen, gärna vara inne i klassrummet före eleverna, på tavlan skriva upp lektionens innehåll och vara väl förberedd. Lärare berättar att det börjat besöka varandras lektioner för att på så sätt kunna ge varandra feedback. Flera lärare säger att de i större utsträckning skulle vilja diskutera gemensamma strategier för god undervisning. De intervjuade lärarna uppger att de behöver styra klasserna olika hårt, i årskurs 7 kan man släppa eleverna relativt fritt och lita på att de gör det som förväntas medan lärarna anser att undervisningen i årskurs 9 behöver vara mer styrd, för att inte äventyra studieron. Lärarna säger att de agerar olika beroende på vilken elev som stör ordningen eftersom de menar att eleverna hanterar tillrättavisningar på olika sätt. Lärarna uppger också att det inte alltid är lätt att se till att skolans ordningsregler efterlevs då alla föräldrar inte är beredda att ställa upp på dessa.

Skolinspektionens elevenkät inför granskningen visar att nästan 77 procent av eleverna menar att de förstår vad de ska lära sig och 59 procent tycker att de lär sig mycket på lektionerna. Vidare uppger drygt 46 procent av eleverna att de varit med och utformat ordningsreglerna och 57 procent av eleverna uppger att de tycker att lärarna ser till att ordningsreglerna följs.

1.1.3 Stimulans och anpassning

- Undervisningen stimulerar och utmanar eleverna. Undervisningen anpassas efter elevernas behov och efter situationen.
- Läraren ger eleverna den hjälp och det stöd som de behöver för att klara arbetsuppgifterna.

I de observerade lektionerna är det enstaka elever som under längre eller kortare sekvenser inte aktivt deltar i undervisningen. Hur många elever det gäller och hur långa sekvenserna är varierar beroende på ämne och lektion. Ibland innebär elevernas inaktivitet att andra elever störs. Det kan exempelvis vara att elever rör sig i klassrummet, petar på annan elev, ropar ut sin frustration eller påbörjar samtal med en annan elev. De uppgifter som eleverna möter i de observerade lektionerna är i olika utsträckning utmanande. Det finns exempel på lektioner där eleverna får ta sig an uppgifter de aldrig tidigare provat på och som kräver

stöd och handledning av läraren men det finns också exempel på lektioner där de uppgifter som eleverna ges att arbeta med i låg utsträckning utmanar elevernas kunskaper och färdigheter. I det senare fallet blir lärarens roll mer att kontrollera att eleverna gör det de ska. På samtliga lektioner ses elever som försöker påkalla lärarens uppmärksamhet för att få stöd att komma vidare i sitt arbete. Det varierar beroende på antal elever i gruppen och ämnets karaktär i vad mån eleverna får det stöd de behöver. I de observerade lektionerna arbetar alla elever, mer eller mindre, med liknande uppgifter. Vid en lektion får eleverna själva välja svårighetsgrad utifrån vad de själva anser att de behöver träna på. I en annan lektion får alla lösa samma uppgift där ungefär halva klassen blir klara långt före lektionens slut, det finns dock ingen planering för vad de ska arbeta vidare med.

De elevenkäter som genomförts i samband med lektionsobservationerna visar att alla elever inte tycker att de lär sig så mycket på lektionerna. Beroende på observerad lektion varierar denna andel elever mellan 10 och 30 procent.

Elever uppger i intervju att undervisningen och uppgifterna de får att arbeta med ofta hålls på en lagom nivå. I ett ämne har undervisningen för årskurs 9 delats upp i en allmän och en mer avancerad grupp och eleverna kan få röra sig mellan dessa båda grupper. Eleverna uppger att man kan få svårare uppgifter i de flesta ämnen och att sådana uppgifter är olika utifrån vad som passar just den eleven. Ibland är dock undervisningen "*tråkig*", exempelvis när de får göra samma sak flera gånger, eller när undervisningen är för enkel. Eleverna uppger att de får stöd av läraren, men tycker att vissa elever snabbare får lärarens hjälp och de upplever att det ofta är samma elever som får det. Det innebär, enligt eleverna, att de ibland kan få vänta länge eller söka hjälp hos kamrat. Eleverna berättar att det finns extra lektioner på eftermiddagarna där man också kan få stöd.

Lärare framför i intervju att de försöker anpassa undervisningen till alla elever i gruppen. De uppger att de känner eleverna väl och därmed lättare kan förbereda det stöd som kan behövas. Det är en styrka att det är en liten skola för då känner man alla elever, menar lärarna. Vidare framför lärare att de försöker uppmärksamma och vara lite "*envisa*" för att få igång elever som har längre startsträcka. Någon lärare lyfter i intervju att det är svårt att utmana alla elever, framför allt de duktiga som man

inte hinner med. En annan lärare uppger att den försöker ge eleven utmaningar på andra områden när den redan behärskar ett område bra.

Skolinspektionens elevenkät inför granskningen visar att cirka 39 procent av eleverna tycker att de får för lite utmanande arbetsuppgifter i skolan och att drygt 63 procent av eleverna svarar att de kan få svårare uppgifter om de vill.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna i olika utsträckning genomför undervisningen på ett sätt som främjar och upprätthåller studiero. Utredningen visar att lärandemiljön i huvudsak präglas av ett uppmuntrande, respektfullt och stödjande förhållningssätt. Dock visar lektionsobservationer och intervjuer att det språkbruk som tillåts råda i en av de granskade årskurserna leder till att alla elever inte känner sig trygga i att ställa frågor till läraren eller uttrycka sina åsikter inför klassen. Det framgår av utredningen att det varierar i vad mån eleverna upplever att de har studiero på lektionerna, huvudsakligen beroende på vilken årskurs eleverna går i. Utredningen visar också att alla lärare inte ingriper på ett konstruktivt sätt när elever gör annat än det tänkta arbetsuppgifterna eller på olika sätt stör sina kamraters arbete. I några fall har lektionerna inte en tillräckligt tydlig struktur och arbetsuppgifterna är inte tillräckligt anpassade till elevernas kunskapsnivå. Många elever uppger att de inte lär sig så mycket i vissa ämnen och på vissa lektioner och utredningen visar på ett samband mellan sådana lektioner och bristande studiero.

1.1.4 Rektorn tar genom sin styrning ansvar för att skapa förutsättningar för och främja studiero i undervisningen.

Bedömningen utgår från rektors övergripande ansvar för elevernas lärandemiljö. Rektorns arbete i detta avseende bedöms med stöd av nedanstående bedömningspunkter och indikatorer.

- Rektorn för en dialog med lärarna kring de gemensamma värden som ska gälla och säkerställer att lärarna agerar i enlighet med dessa.
- Rektorn ser till att ordningsregler utarbetas i samråd med eleverna.

- Rektorn ser till att disciplinära åtgärder används på ett sätt som främjar skolsituationen för den elev som är föremål för åtgärden och för övriga elever.
- Rektorn för en dialog med lärarna kring undervisningens genomförande i syfte att säkerställa att undervisningen stimulerar och utmanar eleverna samt anpassas efter deras behov.
- Rektorn ser till att studiero i undervisningen följs upp och analyseras utifrån enskilda lärares förmåga att skapa förutsättningar för studiero i undervisningen. Vid behov vidtar rektorn åtgärder som syftar till förbättringar på klassrumsnivå. Rektorn ser till att disciplinära åtgärder riktade mot elever följs upp med mer långsiktiga åtgärder och med fokus på eventuella brister på system- och verksamhetsnivå.

Skolans arbete för att främja studiero

I intervju med rektorn framkommer att skolan arbetar med åldersintegrerade och regelbundna aktiviteter för att eleverna ska lära känna varandra i syfte att skapa trygghet och gemenskap. Rektorn berättar att elevskåpen fördelats så att elever i olika årskurser blandas och att vuxennärvaron i högstadiets korridorer utökats. Rektorn framhåller att det sällan förekommer kränkningar vilket beror på att eleverna känner varandra väl. I undervisningen sker löpande insatser för att komma till rätta med vissa elevers språkbruk. Rektorn menar att hen regelbundet behöver lyfta upp och påminna lärare om var gränser går, exempelvis när det gäller ordning och reda i klassrum och elevernas språkbruk. Rektorn berättar vidare att skolans ordningsregler togs fram för ungefär två år sedan och då i samråd med elevrådet. Nu, menar rektorn, finns det ett återigen ett fungerande elevråd och rektorn vill därför diskutera ordningsreglerna med dem. De ordningsregler som finns nu har inte eleverna i årskurs 7 och 8 medverkat vid då de utformades. Rektorn uppger att lärarna behöver en bättre samsyn kring ordningsreglernas efterlevnad och för fram att lärarna antagligen har olika tolerans för vad de accepterar i sitt klassrum. Studieron för eleverna menar rektorn är beroende av vilken lärare som eleverna har. Rektorn berättar vidare att skolan delvis använder sig av disciplinära åtgärder. Det är enligt rektorn inte så vanligt att saker beslagts medan en vanlig åtgärd är att, efter att först ha gett en varning, be eleven gå ut ur klassrummet en stund. Även här skiljer det sig, enligt rektorn, mellan lärarna i vad mån de använder denna åtgärd eller inte.

I intervju med lärare framkommer att skolan använder sig av åldersblandade aktiviteter och att trygghetsteamet agerar när så behövs. I teamet finns en lärarrepresentant för årskurserna 7 – 9 men det har inte alltid fungerat att denne lärare har kunnat närvara vid mötena. De intervjuade lärarna uppger att de beroende på vilken elev det gäller gör de på lite olika sätt när det gäller ordningsreglernas efterlevnad. De menar att de behöver göra en avvägning vid val av konsekvens för att dels inte tappa relationen med eleven och dels för att det inte ska uppstå en situation som gör att andra elevers studiero störs. De berättar att utvisning ur klassrum en kortare stund, nästan aldrig hela lektionen, förekommer när elever behöver "*pausa*".

Elever framför i intervju att de träffas mycket över åldersgränserna och att många har syskon på skolan. Eleverna uppger att de inte riktigt känner till vilka regler som finns på skolan, och att de inte varit med och utformat reglerna. De instämmer i att lärare ibland ber elever lämna klassrummet och tycker att det förbättrar studieron i klassrummet.

Skolans arbete för att följa upp och förbättra studieron

Rektorn, som tidigare varit lärare på skolan, menar att hen har god kunskap om undervisningen i de olika ämnena. Detta får hon via samtal med elever och lärare, via elevenkäter och genom de lektionsbesök hon gjort. Rektorn skulle dock vilja göra fler besök i klassrummen men har på grund av hög arbetsbelastning inte hunnit med detta. Rektorn konstaterar att det finns undervisning som håller hög kvalitet men att det också finns undervisning som behöver utvecklas bland annat för att i högre grad säkerställa en bättre studiero. Rektorn menar att ett av de främsta utvecklingsområdena på skolan är en bättre samverkan mellan lärarna och ämnena. Rektorn har därför i samband med medarbetarsamtal gett lärarna i uppdrag att samverka med lärare i minst ett annat ämne under kommande termin. Rektorn uppger att de lärare som saknar en lärarutbildning får handledning och stöd dels av rektorn själv och dels av skolans förstelärare. Rektorn uppger vidare att hon ännu inte följt upp vilka effekter litteraturstider av "*Lektionen är helig*" gett och tror att lärarna i olika utsträckning tagit sig an och omsatt innehållet i sin praktik. Rektorn är medveten om att lärarna skulle behöva mer styrning och ledning för att utveckla undervisningen och menar att medarbetarsamtalet är ett sådant forum. Rektorn uppger att lärarna har arbetslagsmöten varje vecka och berättar att mötena har disponerats om för att ge ett större utrymme till pedagogiska samtal bland lärarna.

De lärare som intervjuats tror att rektorn har en god kännedom om hur undervisningen ser ut i de olika ämnena. Lärarna uttrycker en förståelse över att rektorn inte hinner göra lektionsbesök. Lärarna uppger att de utvecklingsinsatser som genomförs på skolan i stor utsträckning kommit till stånd utifrån lärarnas förslag och behov. Lärarna anser dock att de skulle behöva mer tid för att planera ämnesövergripande arbete.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn inte i alla delar tar ett övergripande ansvar för elevernas lärandemiljö i stort och för studieron i klassrummet. Det framkommer av utredningen att rektorn har god kännedom om undervisningens kvalitet och har identifierat de områden som behöver utvecklas. Det genomförs insatser för att tillförsäkra eleverna en god studiero men rektorn behöver i större utsträckning följa upp effekterna av dessa. Utredningen visar också att även om skolan har ett målinriktat arbete kring elevers trygghet har rektorn inte säkerställt att alla lärare agerar i enlighet med de gemensamma värden och de regler som ska gälla. Vidare visar utredningen att eleverna i liten utsträckning deltar i arbetet med att ta fram skolans ordningsregler.

Metod och material

Granskningen av skolans arbete för att säkerställa studiero utgår från skolbesök där empiri samlas in genom att inspektörerna observerar undervisning och genomför intervjuer. Inför skolbesöken studeras de dokument som begärs in från skolan, tillsammans med resultat från skolenkäten. I Skolinspektionens modell för granskning av undervisning ingår olika datainsamlingsmetoder: statistik, dokumentstudier, observationer, intervjuer och enkäter.

Dokumentstudier och elevenkäter utgör underlag för de intervjuer som genomförs med elever, lärare och rektor och syftar till att dels ge en bild av skolans arbete för att säkerställa studiero dels till att planera genomförandet av skolbesöken.

Syftet med lektionsobservationerna är att inspektörerna ska inhämta första-handsinformation om hur de observerade lärarna genomför undervisningen avseende granskningens frågeställningar.

Två olika elevenkäter används i denna granskning. Samtliga skolans elever i de årskurser som granskningen omfattar besvarar en inledande enkät som belyser elevernas upplevelse av studiero i undervisningen och lärarnas och skolans

arbete med att främja och upprätthålla studiero. Vidare besvarar eleverna en enkät i slutet av de lektioner som observerats.

Tabellen visar andel elever i årskurserna 7 till 9 som besvarat den inledande elevenkäten, antalet intervjuade elever, antal lektionsobservationer, antalet elever som besvarat den uppföljande elevenkäten samt antalet intervjuade lärare.

Funäsdalens skola	Antal/andel
Inledande elevenkät	56 elever / 77,8%
Lektionsobservationer	6
Uppföljande elevenkät	121
Intervjuade elever	13
Intervjuade lärare	11